

Liefde en zorg versus ontwikkelingsstimulering

Opvattingen van vaders en moeders

Naam: Veerle Bos

Studentnummer: S4132505

Emailadres: v.r.bos@student.rug.nl

Begeleider: Dr. P.R. Schreuder

Tweede beoordelaar: Dr. C. van Os

Datum: 3-6-2022

Rijksuniversiteit Groningen

Faculteit der Gedrags- en Maatschappijwetenschappen

Bachelorwerkstuk Pedagogische Wetenschappen

Abstract

In the Netherlands, many children in the age of 0-4 year spend a great amount of time at daycare. Consequently, a part of their upbringing and education takes place at daycare. International research shows that early childhood education increasingly focusses on stimulating cognitive development and pre-school education instead of offering love and care. Besides that, other research shows that daycare educators struggle to find balance between stimulating the development of children and on the other side offering love and care. Current study focusses on the opinion of parents regarding the approach of their child in daycare. It was also examined whether there is a difference between fathers and mothers regarding what they consider the best approach of their child by daycare educators. By the use of qualitative research, an attempt was made to answer the research question: *Do parents value a more professional or loving approach towards their child in daycare and is there a difference between the opinion of fathers and mothers?* Ten parents with children aged 0 to 4 who go to daycare were interviewed. These interviews were analysed using the Constant Comparative Method. The results showed that parents prefer a loving and caring approach towards their child. Playing and getting the time to be a child are the most important thing to parents. Besides that, parents find it important that their children feel safe and comfortable at daycare. Developmental stimulation is important for the vast majority of parents but both fathers and mothers find love and care more important than the stimulation of cognitive development. No significant differences were found between the opinions of fathers and mothers. Because this study included a small group of parents, the results can not be generalized. In follow-up research, a larger and more diverse group of parents could be examined. Larger differences may then be found between the opinions of parents.

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Methode.....	6
Onderzoeksdesign	6
Respondenten	6
Instrument.....	7
Analyseplan.....	7
Resultaten	8
Algemeen	8
Ontwikkelingsstimulering	10
Liefde & zorg	12
Conclusie.....	14
Discussie.....	16
Vergelijking met eerder onderzoek	16
Sterke en zwakke punten van het onderzoek.....	17
Suggesties voor de praktijk en vervolgonderzoek.....	18
Literatuurlijst.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlagen	22
Bijlage 1: Interviewleidraad ouders.....	22
Bijlage 2: Codeboom.....	25

Inleiding

In Nederland maken ieder jaar veel kinderen gebruik van de kinderopvang. Eind 2020 gingen er ruim 500.000 kinderen naar de dagopvang voor 0 tot 4 jaar (NJI, 2021). Uit een Amerikaans onderzoek blijkt dat twee van de drie ouders (66%) hun kinderen naar de kinderopvang brengen om redenen die verband houden met de behoeften van ouders, bijvoorbeeld dat ze kunnen werken. Uit ditzelfde onderzoek bleek dat 30% van de ouders hun kind naar de kinderopvang brengt om de ontwikkeling van het kind te ondersteunen, door bijvoorbeeld educatie of sociale verrijking (Hill et al., 2021). Ouders kiezen om verschillende redenen voor de kinderopvang, deels uit persoonlijk belang maar ook omdat ze de kinderopvang blijkbaar zien als een plek waar professionals aanwezig zijn waardoor kinderen nieuwe dingen kunnen leren. Op deze manier kunnen ouders onder andere naar hun werk terwijl hun kind op een plek is waar zowel pedagogische expertise aanwezig is als ook andere kinderen om mee te spelen.

Het opbouwen van effectieve en zinvolle pedagogische relaties vormt in de praktijk de kern van werken met jonge kinderen. Het opbouwen van deze sterke relaties met kinderen, waaronder wederzijdse en dynamische interacties, zijn belangrijke elementen van wat ouders en opvoeders moeten bereiken om de sociale en emotionele ontwikkeling van kinderen te stimuleren (O'Connor et al., 2016). Bij afwezigheid van hun ouders tijdens de tijd in de kinderopvang zijn jonge kinderen afhankelijk van pedagogisch medewerkers. Het is aan hen om een fysiek en emotioneel veiliger omgeving te bieden waarin de kinderen zich kunnen ontwikkelen en nieuwe dingen kunnen leren (Riksen-Walraven, 2000). De kwaliteit van deze niet-familiaire ervaringen met zorg en ontwikkeling is steeds meer onderwerp van gesprek (Page, 2017). Onderzoek heeft aangetoond dat hoogwaardige programma's voor jonge kinderen bijdragen aan sterkere gezinnen, grotere economische ontwikkeling en leefbare gemeenschappen (Committee For Economic Development, 2012). Investerings in de ontwikkeling die worden gedaan wanneer kinderen nog jong zijn, zullen rendement opleveren voor het hele verdere leven van kinderen (Child Care Aware of America, 2016).

Voor pedagogisch medewerkers is het zoeken naar een goede balans tussen een professionele benadering, waarin men meer bezig is met de cognitieve ontwikkelingsstimulering, enerzijds en een liefdevolle en zorgzame benadering van het kind anderzijds (Rouse & Hadley, 2018). Cognitieve ontwikkelingsstimulering omvat educatieve ondersteuning en interacties die het cognitieve en hogere orde denken van kinderen bevorderen (Vandenbroucke et al., 2017). Uit onderzoek van Page (2018) blijkt dat tegenwoordig het stimuleren van de cognitieve ontwikkeling van kinderen als belangrijker wordt gezien dan het bieden van liefde en zorg. Uit woordenboekdefinities kan worden afgeleid dat zorg zoveel betekent als: gevoelens hebben zoals bezorgdheid, verantwoordelijkheid of liefde voor iemand of iets (Page, 2018). Hieruit blijkt dat zorg wordt geassocieerd met het geven van liefde. Echter wordt binnen de kinderopvang zorg en dus ook liefde vaak pas na de ontwikkelingsstimulering genoemd (Rouse & Hadley, 2018). Hunking (2017) stelt dat deze definitie de huidige context van de vroege kinderjaren weerspiegelt waarin het meten en beoordelen van het leren en academische

prestaties van kinderen de focus zijn geworden van regeringen (Hunking, 2017). In onder andere Engeland, Zweden en Schotland is de afgelopen jaren de focus verschoven van zorg en welzijn naar ontwikkeling en onderwijs van kinderen. De cognitieve ontwikkeling wordt dus in veel gevallen boven zorg geplaatst (Cohen, Moss et al., 2018; Rouse & Hadley, 2018). Osgood (2004) wijst echter op het belang van ‘emotionele ondersteuning’ in de omgang met jonge kinderen waarin het verzorgen en beschermen van kinderen essentieel is.

Op dit punt lijken de opvattingen van ouders en pedagogisch medewerkers te verschillen, zo blijkt uit onderzoek dat is gedaan in Australië. Pedagogisch medewerkers noemden bijna nooit de woorden liefde of geluk, maar spraken vaker over de ontwikkeling en het leren van kinderen als ze dachten aan het programma dat ze aanbieden binnen de kinderopvang (Rouse & Hadley, 2018). Uit onderzoek van Bradbury (2012) blijkt dat sommige pedagogisch medewerkers zelfs een toegenomen drang voelen naar professionaliteit wat inhoudt dat ze vooral bezig willen zijn met de stimulering van de cognitieve ontwikkeling. In dit onderzoek kwam namelijk naar voren dat pedagogisch medewerkers zich ondergewaardeerd voelen door de gemeenschap maar ook door collega’s wanneer ze plezier hebben en ze zich focussen op een op spel gebaseerd programma dat ze aanbieden. De emotionele en zorgzame rol van pedagogisch medewerkers komt hier door de drive naar professionaliteit in het gedrang. In het onderzoek van Rouse & Hadley (2018) spreken ouders juist over liefde en zorg als ze aangeven wat ze willen voor hun kinderen in de kinderopvang. Tevens vinden ze het belangrijk dat de pedagogisch medewerkers in de kinderopvang van hun kind empathie tonen richting hun kind en zorgzaam zijn.

De verschillende accenten in de opvoeding van jonge kinderen komen ook naar voren in onderzoek naar ouderschap. Volgens Kwon (2013) hechten moeders meer waarde aan zorg en empathie en het hebben van aandacht voor hun kinderen. Vaders besteden meer aandacht aan (fysieke) uitdagingen bij hun kinderen. Dit kunnen ook uitdagingen op het gebied van prestatie zijn (Majdandžić, de Vente & Bögels, 2015). Hoewel de opvoedingsstijlen en opvoedingsdoelen van vaders en moeders steeds minder van elkaar zijn gaan verschillen, vertonen ouders (bewust of onbewust) vaak sekse-stereotype gedrag (Kwon, 2013; Mesman & Groeneveld, 2017). Hieruit kan opgemaakt worden dat ouders verschillende zaken belangrijk vinden in de opvoeding. Dit zou kunnen betekenen dat de opvattingen van vaders en moeders over wat ze het meest belangrijk vinden voor hun kind of kinderen in de kinderopvang ook verschillend zijn.

De mening van ouders over de kinderopvang kan relevant zijn. Zij brengen immers hun kind naar de kinderopvang toe en hebben een bepaald beeld van wat ze aan hun kinderen mee willen geven en hoe ze hun kinderen willen vormen door middel van opvoeding. Wanneer ze hun kinderen naar de kinderopvang brengen leggen ze deze opvoed- en zorgtaak dus deels bij pedagogisch medewerkers. Als de mening van ouders over de benadering in de kinderopvang bekend is, zou dit pedagogisch medewerkers kunnen helpen in hun dilemma over de balans tussen een professionele en liefdevolle benadering van de kinderen. Mogelijk kunnen pedagogisch medewerkers zo meer op een manier

omgaan met de kinderen die bij ouders gewenst is. Maar wat vinden de Nederlandse ouders belangrijk? In dit onderzoek staat de verhouding tussen ontwikkelingsstimulering en liefde en zorg in de kinderopvang centraal. Daarbij wordt zowel onderzocht in hoeverre ouders een bepaalde benadering van pedagogisch medewerkers belangrijk vinden, als ook de vraag of er verschil is tussen wat vaders en moeders belangrijk vinden in de kinderopvang. Dit wordt onderzocht aan de hand van de volgende onderzoeksvraag: Hechten ouders meer waarde aan een professionele of liefdevolle benadering van hun kind in de kinderopvang en is er hierin een verschil tussen vaders en moeders?

Methoden

Onderzoeksdesign

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van kwalitatief onderzoek omdat de opvattingen van mensen over een bepaald onderwerp centraal staan (Flick, 2019). De onderzoeksvraag richt zich op de mening van ouders over wat ze belangrijker vinden in de benadering van hun kind in de kinderopvang, liefde en zorg of ontwikkelingsstimulering. Ook is gekeken of er hierin verschillen zijn tussen vaders en moeders. De opvattingen van de respondenten zijn onderzocht met behulp van semi-gestructureerde interviews. Door middel van een kwalitatieve inhoudsanalyse van die interviews zal antwoord worden gegeven op de onderzoeksvraag.

Respondenten

Aan de interviews is deelgenomen door zowel pedagogisch medewerkers die werkzaam zijn in de kinderopvang voor kinderen van 0-4 jaar, als vaders en moeders die kinderen hebben in deze leeftijdscategorie die naar de kinderopvang gaan. De werving van de respondenten en de dataverzameling voor dit onderzoek is uitgevoerd door vijf bachelor studenten die allemaal onderzoek doen naar verschillende aspecten binnen de kinderopvang.

Via verschillende sociale mediaplatforms en gerichte benadering van kinderopvangcentra en ouders zijn de respondenten geworven. Met een informatiebrief is uitgelegd waar het onderzoek over gaat en waar de respondenten aan moeten voldoen. Deze brief is per mail verstuurd naar verschillende kinderopvangcentra en ook ouders zijn op deze manier benaderd. Via deze weg is dus de informatie over het onderzoek gedeeld en de vraag of er interesse is in de deelname aan het onderzoek. Vervolgens hebben meerdere ouders en pedagogisch medewerkers die voldeden aan de criteria gereageerd. Met deze gelegenheidssteekproef zijn negen moeders, vijf vaders en elf pedagogisch medewerkers geworven als respondenten. In dit huidige onderzoek zijn alleen de ouders meegenomen; van deze ouders zijn vijf vaders en vijf moeders geselecteerd. Voorafgaand aan de interviews is elke respondent om informed consent gevraagd. De regels van de ethische commissie van de faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen zijn hierin genoemd. De data die verkregen is door middel van de interviews is anoniem verwerkt voor dit onderzoek.

Instrument

Om de onderzoeksvraag te beantwoorden is gebruik gemaakt van semigestructureerde interviews. Zo kan een duidelijk beeld verkregen worden van de mening van ouders over de gewenste benadering van hun kind in de kinderopvang. Er kan buiten de interviewvragen ook doorgevraagd worden bij bepaalde antwoorden die de respondenten geven. Op deze manier kan een meer gedetailleerde weergave van de mening van de respondenten verkregen worden zonder te veel af te wijken van de interviewleidraad.

De interviewleidraad is opgesteld door vijf bachelor studenten (zie bijlage 1). Dit is gedaan aan de hand van wetenschappelijke literatuur over de kinderopvang en de specifieke onderzoeksvragen van de vijf studenten. Zo zijn vijf onderwerpen naar voren gekomen: ontwikkelingsstimulering, liefde en zorg, sekse van de pedagogisch medewerker, afstemming met de ouders en beleid en organisatie. Voor ouders en voor pedagogisch medewerkers zijn aparte interviewleidraden opgesteld. Wel staan voor beide groepen de vijf eerdergenoemde onderwerpen centraal. Dit zijn de vooraf opgestelde hoofdcodes van het interview.

Bij voorkeur zijn de interviews fysiek met de respondenten afgenomen. Echter, omdat respondenten uit verschillende delen van het land komen was het lastig om alle interviews fysiek af te nemen. Het grootste deel van de interviews heeft dan ook plaatsgevonden via een videoverbinding waarbij met een mobiele telefoon het interview is opgenomen. Dit bleek een geschikt alternatief voor een fysieke afname en zo kon ook alle benodigde data worden verzameld. De interviews duurden gemiddeld 30 tot 40 minuten. Na het afnemen van de interviews zijn ze getranscribeerd.

Analyseplan

De interviews van dit onderzoek zijn geanalyseerd aan de hand van een kwalitatieve inhoudsanalyse. Vanuit een deductieve analyse van de literatuur zijn vijf hoofdthema's benoemd, deze vormen ook de hoofdcodes voor de analyse. Vervolgens zijn de onderliggende codes geformuleerd, ook op basis van de literatuur (Cho & Lee, 2014)

Nadat de interviews zijn afgenomen zijn deze getranscribeerd en ingevoerd in het codeerprogramma Atlas.ti. In eerste instantie is gebruik gemaakt van deductief coderen. Bij het coderen in dit programma worden bij de stukken tekst uit de transcripten passende codes gezet van de vooropgestelde codeboom. Tijdens het analyseproces is er gebruik gemaakt van de Constant Comparative Method (CCM). Dit is een onderdeel van kwalitatieve inhoudsanalyse. Als eerste stap is er bij een interview gebruik gemaakt van open codering (Boeije, 2002). Bij deze stap, het proces van open codering, is het hele transcript grondig doorgenomen om zo elk stuk tekst te voorzien van een code die passend is. Wanneer er geen passende code aanwezig was voor een bepaald tekstfragment is er een nieuwe subcode toegevoegd aan de codeboom zodat ook dit stukje tekst gelabeld kon worden. Er is bij stap 1 één nieuwe code toegevoegd aan de codeboom. Namelijk, bij de hoofdcodes algemeen de subcode 'voordelen opvang'. Deze nieuwe subcode is in de codeboom met een rode kleur

gemarkeerd (zie bijlage 2). Na het toevoegen van een nieuwe subcode is het hele interview opnieuw doorgenomen om te controleren of deze nieuwe code niet nog passend was bij een fragment uit dit transcript. Met deze inductieve manier van coderen is de codeboom uitgebreid (Elo et al., 2014). Hierna is gebruik gemaakt van axiaal coderen. Hiermee zijn de relaties tussen codes vastgesteld en zijn alle codes geordend.

Vervolgens is bij stap 2 van de CCM een tweede transcript gecodeerd aan de hand van de hoofdcodeboom met de nieuw toegevoegde subcodes. Hierbij is gekeken of de nieuwe codes ook toepasbaar waren op de tekstfragmenten uit het tweede interview. Verder is er ook gekeken of er nieuwe codes toegevoegd moesten worden na het analyseren van het tweede transcript. Dit voor tekstfragmenten waarvoor nog geen passende code in de codeboom stond. Na aanleiding van de analyse van het tweede interview is er nog een code toegevoegd, bij de hoofdcode afstemming de subcode 'tevreden'. Deze nieuwe subcode is in de codeboom met een oranje kleur gemarkeerd (zie bijlage 2). Het doel van deze data-analyse is om patronen, overeenkomsten en verschillen te ontdekken in de data door de tien interviews met elkaar te vergelijken.

Om de betrouwbaarheid te verhogen zijn bij het coderen ook nog gedeeltelijk de gebruikte codes vergeleken met andere studenten. Sommige interviews zijn door meerdere van de vijf studenten gebruikt. Op deze manier is er gekeken in welke mate de gebruikte codes bij het coderen van deze interviews met elkaar overeen kwamen.

Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten uiteengezet die naar voren zijn gekomen bij het analyseren van de afgenomen interviews. Er is gekeken naar de mening van ouders over de benadering van hun kind in de kinderopvang. Ook is er gekeken of vaders en moeders nog in deze mening verschillen. Om een duidelijk beeld te kunnen schetsen van de mening van ouders over de liefde en zorg en cognitieve ontwikkelingsstimulering, worden de bevindingen per onderwerp uiteengezet. Dat zijn achtereenvolgens de onderwerpen: algemeen, ontwikkelingsstimulering en liefde & zorg. Vrijwel het hele interview is gebruikt voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag. Alleen de hoofdcode geslacht PM is niet gebruikt. Deze code heeft geen informatie opgeleverd die relevant was voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag naar de opvattingen van vaders en moeders.

Algemeen

Bij alle interviews zijn er eerst een aantal algemene vragen gesteld aan de respondenten om zo een duidelijk beeld te schetsen van de situatie waarin een ouder en diens kind zich bevinden.

Respondent 1 tot en met 5 zijn de vaders die geïnterviewd zijn en respondent 6 tot en met 10 zijn de moeders. Dit wordt aangeduid met bijvoorbeeld V1, vader een en M1, moeder een. De kinderen van de ouders in dit onderzoek hebben uiteenlopende leeftijden tussen de 0 en 4 jaar. Twee kinderen waren ten tijde van de interviews 1 jaar, twee 1,5 jaar, drie waren 2 jaar oud en vijf kinderen waren 3 jaar

oud. Zowel alle vaders als moeders geven aan dat het ze een goed gevoel geeft dat hun kind naar de kinderopvang gaat. De kinderen gaan gemiddeld tweeëneenhalve dag in de week naar de kinderopvang. Een vader geeft aan dat zijn dochter soms 3 tot 4 dagen gaat. Dit is het geval wanneer zijn vrouw voor haar werk een bepaalde periode afwezig is (V2).

De redenen voor de keuze van de kinderopvang lopen uiteen maar er zijn ook een aantal zaken die meerdere ouders noemen. Drie vaders noemen de locatie, dus dat de kinderopvang bij hen in de buurt is, als een reden voor hun keuze. Vier moeders noemen dit als reden. Een vader noemt de ruime openingstijden als een voordeel van de door hem gekozen opvang (V2), tegenover twee moeders (M1 en M4). Ook het vangnet bij ziekte zowel bij een kind als bij pedagogisch medewerkers is voor veel ouders reden om te kiezen voor de kinderopvang, en dan wel een grootschalige locatie. Er is altijd wel een invaller beschikbaar zodat hun kind altijd naar de opvang kan gaan. Drie vaders noemen dit als prettige bijkomstigheid (V1, V2 en V5) tegenover twee moeders (M1 en M2). Verder noemen ouders termen als een fijne sfeer, prettig gevoel en huiselijke omgeving als zaken waar ze waarde aan hechten in de keuze voor een kinderopvang. Dit werd genoemd door twee vaders (V1 en V4) en twee moeders (M3 en M5). Deze zelfde moeders noemden in lijn met de huiselijkheid ook dat ze juist de voorkeur gaven aan een kleinschalige opvang met veel aandacht voor hun kinderen.

Bovenop de eerdergenoemde redenen geven de meeste ouders aan het sociale aspect belangrijk te vinden in hun keuze voor de kinderopvang. Vaders geven aan dat ze het contact met andere kinderen en andere volwassenen als belangrijke bijkomstigheid ervaren. Ze zien hun kinderen hierin groeien. Dit vinden meerdere ouders ook een voordeel ten opzichte van een gastouder. Ze brengen hun kind liever naar de kinderopvang waar hun kind met meer kinderen in contact komt dan bij een gastouder (V3, V5, M2, M3 en M4). Drie vaders gaven ook aan dat ze het gevoelsmatig prima vinden dat hun kind naar de kinderopvang gaat maar dat het soms toch nog wel lastig is. Een vader vertelt: *“ Euhm, dubbel. Ja, aan de ene kant merk ik als de kinderen thuis zijn dat ik dan bijna niet aan werken toe kom, dus euh het heeft veel praktische voordelen. Aan de andere kant voelt het ook heel raar om je werk af en toe voorrang te geven boven je kind. Dusja... zeg maar onze baby die gaat zeg maar nu straks meerdere uren maken. Ja, dat voelt nog meer, omdat ze zo jong is.. voelt dat nog ja alsof er helemaal geen noodzaak toe is, dat voel je eigenlijk helemaal niet. Maar aan de andere kant hebben we ook een werkgever die wil dat we uren maken en we komen daar gewoon niet aan als we het niet zouden doen. Ja uhm, soms een beetje bezwaard”*(V3). Een andere vader noemde ook dat hij natuurlijk liever zelf tijd met zijn kinderen door zou willen brengen maar dat dat niet elke dag kan. Hij ziet de kinderopvang als een mooie oplossing. Voor de vaders voelt de kinderopvang goed omdat ze zien dat hun kinderen het naar hun zin hebben. Ook de moeders hebben een goed gevoel bij de kinderopvang. Ze geven aan het gevoel te hebben dat hun kind in goede handen is en vinden het fijn dat er meerdere mensen voor hun kinderen zorgen, de zorg wordt als het ware gedeeld. Een moeder gaf ook aan dat ze echt ziet dat de pedagogisch medewerkers gek zijn op de kinderen waardoor ze haar

kind met een fijn gevoel wegbrengt (M4). Geen van de moeders sprak over gemengde gevoelens bij het brengen van hun kinderen naar de opvang, zoals een aantal vaders wel deden.

Ouders laten hun kind achter bij de pedagogisch medewerkers en uit de interviews blijkt dat ze vertrouwen hebben in de pedagogisch medewerkers. Op de vraag wat de belangrijkste eigenschappen van een pedagogisch medewerker zijn antwoordden de vaders en moeders allemaal redelijk eenduidig. Zowel vaders als moeders noemen als belangrijkste eigenschappen liefdevol en geduldig zijn als belangrijkste eigenschappen. Daarnaast vinden beide groepen ouders het ook belangrijk dat een pedagogisch medewerker echt oog heeft voor het kind en waar deze behoefte aan heeft op dat moment. Hierin vinden ze de terugkoppeling naar ouders ook van belang. Ouders geven hierop aansluitend ook aan dat pedagogisch medewerkers communicatief vaardig moeten zijn, zowel naar het kind toe en zich daarmee ook kunnen verplaatsen en inleven in het kind als communicatief vaardig naar ouders toe over hun kind.

Ontwikkelingsstimulering

Ouders geven verschillende dingen aan als het gaat om het stimuleren van de cognitieve ontwikkeling van hun kind. Het algemene beeld is dat de meeste ouders het fijn en belangrijk vinden dat een pedagogisch medewerker de ontwikkeling van hun kind stimuleert. Er zit echter wel verschil in de mate waarin ouders dit belangrijk vinden en ook de mate waarin deze ontwikkelingsstimulering geboden zou moeten worden verschilt.

Op de vraag hoe ouders de verhouding tussen tijd en ruimte om te spelen en ontwikkelingsstimulering zien antwoordden de meeste ouders dat spelen het grootste deel van de tijd zou moeten bestrijken. Een vader geeft aan: *“Ik denk dat kinderen al snel genoeg groot moeten worden in deze wereld en dat ze op die leeftijd nog volle bak mogen spelen van mij. Dus eerder richting nul dan honderd. Kind zijn voor mij is veel belangrijker voor mij dan op die leeftijd al beginnen met het leren van allerlei zaken”*(V4). Dit is het algemene beeld dat naar voren komt, zowel bij vaders als moeders. Spelen en ontwikkelingsstimulering moet een integraal geheel zijn volgens beide groepen ouders. Het moet in elkaar over lopen.

Dat een pedagogisch medewerker de ontwikkeling van hun kind stimuleert, vinden alle tien de ouders belangrijk. Voor allen geldt echter dat dit niet te vaak en niet te schools moet gebeuren; de overgrote taak hierin is weggelegd voor de ouders zelf, geven ze aan. Vier van de vijf vaders noemen dat ze de ontwikkelingsstimulering primair een taak van de ouders vinden. Er is maar een moeder die dit aangeeft (M2). ‘Spelenderwijs leren’ werd ook door zowel vaders als moeders genoemd als de manier waarop ze ontwikkelingsstimulering het liefste zien. Twee vaders geven wel aan dat ze het fijn vinden dat de pedagogisch medewerkers de ontwikkeling een beetje stimuleren maar hopen vooral dat een pedagogisch medewerker ze op bijzonderheden in de ontwikkeling wijst als hun kind bijvoorbeeld ergens in achter zou lopen of op bepaalde gebieden extra aandacht nodig heeft. Op die manier krijgen ze via een professional een visie op de ontwikkeling van hun kind en kunnen ze hier zelf met hun kind

mee aan de slag. Het is fijn als de kinderen in de kinderopvang bepaalde dingen oppikken maar er echt voor gaan zitten en actief de kinderen stimuleren om bepaalde cognitieve vaardigheden te leren, vinden veel ouders te ver gaan op deze leeftijd. Wel waren er twee moeders die aangaven dat ze hun kindjes in de ochtend naar een speciale peutergroep brachten en dat ze dan 's middags naar de kinderopvang gingen (M1 en M3). Deze moeders maakten deze keuze omdat binnen de peutergroep iets meer gefocust wordt op de ontwikkeling. Hier ligt bijvoorbeeld de focus op het leren van bepaalde woordjes. De afwisseling met het spelen binnen de kinderopvang en het stimuleren van de ontwikkeling op de peutergroep vonden deze moeders een mooie combinatie. Door beide groepen ouders werd dus het stimuleren van de ontwikkeling genoemd als iets dat ze als prettig ervaren en zeker mooi meegenomen is als het gebeurt. Het is echter voor ouders binnen de kinderopvang zeker niet het belangrijkste of de hoofdreden dat ze hun kind hier naartoe brengen. Hierin waren geen verschillen tussen vaders en moeders.

Er zijn verschillende aspecten van de ontwikkeling waarin ouders de kinderopvang als gunstig ervaren. Zowel vaders als moeders geven dezelfde zaken aan. Ouders vinden de kinderopvang gunstig voor voornamelijk het 'sociale aspect'. Hiermee bedoelen ze de interactie met andere kindjes maar zeker ook met volwassenen. Het samen spelen, leren om samen te werken, het maken van vriendjes en het leren om te delen worden genoemd als de zaken waarin de kinderopvang een gunstige rol speelt. Een vader noemt: *"Stel dat ze alleen thuis zou zitten dan zou ze alleen contact hebben met de buurtkinderen en familie en met ons. Nu komt ze in contact met gemiddeld zo'n tien kinderen per dag en andere groepen en leidsters. Ik merk dat ze zelfstandiger wordt, ze durft meer in sociale situaties"* (V2). Ook de interactie met volwassenen wordt als relevant gezien binnen de kinderopvang. De interactie met de verschillende pedagogisch medewerkers zien ouders als positief. Een moeder geeft aan dat ze merkt dat haar kind een stuk minder verlegen is in situaties met nieuwe onbekende volwassenen. Vaders en moeders staan hier hetzelfde in.

Als laatste vraag over ontwikkelingsstimulering werd ouders gevraagd wat ze de belangrijkste of juist minder belangrijke aspecten of ontwikkelingsgebieden vonden voor hun kind. Ook hier waren de ouders het over het algemeen met elkaar eens. Voor bijna alle ouders was het 'sociale aspect' van de ontwikkeling het belangrijkste, dus niet zozeer iets wat met cognitieve ontwikkeling te maken heeft. De meeste ouders gaven aan dat het leren van normen en waarden, het omgaan met anderen en samen spelen en delen het belangrijkste voor hen waren in de ontwikkeling van hun kind. Er was echter een moeder die zei dat ze op het sociale gebied geen extra ondersteuning voor haar kind nodig had, haar kind deed het goed genoeg volgens haar. Een vader had hierin ongeveer dezelfde mening. Hij vond dat de kinderopvang gewoon een plek moest zijn voor kinderen om een fijne tijd te hebben, er hoefde volgens hem niet perse bepaalde zaken gestimuleerd te worden en vond daarom ook niet een bepaald ontwikkelingsgebied het belangrijkste hierin. Buiten het sociale werd door een aantal ouders ook taalvaardigheid en taalontwikkeling genoemd als belangrijke ontwikkelingsgebieden. Er was één vader die dit noemde tegenover drie moeders. Een moeder geeft aan: *"Ik vind dat talige heel mooi en*

daarmee kunnen ze zich ook beter leren uitdrukken. He, op het moment dat ze wat beter kunnen spreken, kun je ook aangeven wat je wel en niet wilt. Dat helpt dan weer in de communicatie met andere kinderen denk ik en om problemen op te lossen” (M3). Deze zelfde moeder gaf eerder ook al aan haar kind naar de speciale peutergroep te brengen waar de ontwikkeling wat meer gestimuleerd wordt. Dit deed ze zodat er een balans was tussen het spelen op de kinderopvang en de ontwikkelingsstimulering op de peutergroep. Deze moeder is hierin een beetje ambivalent. Ze geeft aan de stimulering van de taalontwikkeling in de kinderopvang belangrijk te vinden terwijl ze haar kind al naar de peutergroep brengt voor meer ontwikkelingsstimulering. Moeders lijken de taalvaardigheid dus net iets vaker te benoemen dan vaders. Wel is duidelijk dat alle ouders die taalvaardigheid belangrijk vinden, de sociale vaardigheden daar nog boven plaatsen. De sociale vaardigheden zijn voor alle ouders het belangrijkste.

Liefde & zorg

Ouders geven aan dat liefde en zorg voor hen zeker belangrijk is. Eigenlijk vinden alle ouders, zowel vaders als moeders, dat het belangrijk is dat pedagogisch medewerkers houden van kinderen. Sommige ouders geven aan dat ze houden-van belangrijk vinden maar voegen daar ook direct aan toe dat het houden van hun kind als pedagogisch medewerker anders is dan hoe zijzelf houden van hun kind. In deze zelfde lijn noemt een aantal ouders dat de pedagogisch medewerkers geen onderdeel van het gezin of de familie uit maken en dus ook het houden-van anders is. Een vader en een moeder geven aan dat ze het belangrijk vinden dat pedagogisch medewerkers houden van kinderen, als in affiniteit hebben met het werken met kinderen, maar dat een pedagogisch medewerker niet van hun kind specifiek hoeft te houden.

Er is voor veel ouders een grens aan de liefde en zorg die pedagogisch medewerkers mogen bieden. Uit de antwoorden die vaders geven blijkt dat ze het lastig vinden om echt een duidelijke grens van de liefde en zorg aan te geven die pedagogisch medewerkers hun kind mogen geven. Voor twee vaders is die grens gevoelsmatig: heel duidelijk aangeven dit kan wel of dit kan niet vinden ze lastig. Een vader zegt dat zijn grens ligt bij knuffelen wanneer zijn kind dit nodig heeft maar verder is dit volgens hem niet nodig. Een andere vader noemt dat er voor hem niet echt een grens is. Er is eigenlijk maar één vader die duidelijk kan benoemen waar zijn grens ligt. Voor hem is dat op de mond kussen. *“Kijk een knuffel mag, maar ik zou het wel vreemd vinden als een begeleider mijn kind zou gaan kussen. Je ziet kindjes die knuffelen en hangen he maar euh ik zou het wel vervelend vinden als een begeleider mijn kind op de mond probeert te kussen of dat soort dingen, dat gaat me dan weer te iets te ver”* (V1). Hij vindt dit niet een vorm van liefde of zorg die een pedagogisch medewerker zou moeten laten zien. Twee moeders noemen dat ze vanuit professionaliteit van pedagogisch medewerkers al een bepaalde afstand mogen verwachten. Ze vertrouwen op de grens die pedagogisch medewerkers zelf hebben als professional. Een van hen noemt in aanvulling op deze professionele grens: *“Nee, nou ja, ik denk gewoon: ze moeten lekker vanuit hun hart werken. Ze zullen toch nooit*

dezelfde liefde voelen als dat de ouders voelen, dus volgens mij is er altijd wel een klein beetje meer afstand”(M2). Verder is er een moeder die aangeeft dat de pedagogisch medewerkers niet echt van haar kind hoeven te houden maar dat er op dat gebied verder niet echt een grens is. Ze geeft aan dat kleine kinderen vanuit zichzelf ook fysiek zijn en bijvoorbeeld graag knuffelen. Ze zegt dat je dit niet kan afhouden, dat zou onnatuurlijk voelen. Een andere moeder noemt net als eerder de vader: op de mond kussen is de grens. Ze vindt daarentegen een kus op de wang zelfs goed. Die affectie is volgens haar belangrijk voor kinderen. En dan is er nog een moeder die haar grens stelt bij een knuffel en zitten op schoot. Het is immers anders dan thuis geeft ze aan. Er zijn op dit gebied dus geen hele grote verschillen tussen de vaders en moeders. Moeders kunnen net iets vaker duidelijk een grens benoemen.

Ouders zien over het algemeen niet heel veel verschillen tussen de pedagogisch medewerkers als het gaat om het bieden van liefde en zorg. De een is soms wat knuffeliger dan de ander, maar dat is het dan ook wel. Een aantal ouders geeft wel aan dat ze verschillen zien tussen meer ervaren pedagogisch medewerkers en de wat jongere. Uit hun antwoorden blijkt dat hun voorkeur uit gaat naar een meer ervaren pedagogisch medewerker. Pedagogisch medewerkers die al langer in het vak zitten weten volgens ouders beter wat ze doen en doen dit ook meer op gevoel. Dit geeft ouders een prettiger gevoel dan een wat jongere pedagogisch medewerker die in hun ogen soms nog wat meer vasthoudt aan regeltjes en manieren die ze in hun opleiding geleerd hebben. Een vader legt dit uit: *“Jonge pedagogisch medewerkers zijn nog minder intuïtief en dat vind ik wel belangrijk bij een zorgtaak. Meer ervaren medewerkers doen het meer op gevoel waardoor je misschien meer liefde en zorg ervaart”* (V3). Zowel vaders als moeders hebben deze voorkeur.

De stelling: *“Een pedagogisch medewerker die sterker is in het tonen van liefde en zorg dan in ontwikkelingsstimulering, is minder professioneel dan een pedagogisch medewerker die juist goed is in ontwikkelingsstimulering maar die minder goed is in het tonen van liefde”*, zorgde wederom voor antwoorden die veel met elkaar gemeen hebben. Een duidelijk beeld dat naar voren komt is dat alle ouders, zowel vaders als moeders, noemen dat professionaliteit niet te koppelen is aan de mate van liefde en zorg of ontwikkelingsstimulering die een pedagogisch medewerker biedt. Het ene is niet professioneler dan het ander. De meeste ouders zien een samenspel tussen de twee als de perfecte verhouding die een pedagogisch medewerker zou moeten bieden. Hoe die verhouding er uit ziet, verschilt per ouder. Er komt echter wel duidelijk naar voren dat ouders meer voorkeur hebben voor liefde en zorg. Zowel drie vaders als drie moeders geven aan dat liefde en zorg nodig is als de basis. Deze benadering is nodig om kinderen überhaupt iets te kunnen leren. Ze moeten zich eerst veilig en vertrouwd voelen willen de pedagogisch medewerkers ze iets leren. Een vader zei: *“Meer liefde en zorg of meer ontwikkelingsstimulering bepaalt niet de professionaliteit. Goed verzorgd worden is belangrijker dan leren”* (V4). Dit is het algemene beeld wat zowel vaders als moeders uitspreken.

Op de vraag wat ouders belangrijker vinden binnen de kinderopvang, liefde en zorg of ontwikkelingsstimulering, waren de antwoorden eenduidig. Bijna alle ouders gaven aan dat ze liefde

en zorg voor hun kind in de kinderopvang belangrijker vinden dan ontwikkelingsstimulering. Er was maar één vader die zei niet een van de twee belangrijker te vinden. Het feit dat ouders liefde en zorg belangrijker vinden binnen de kinderopvang is ook in lijn met de vorige vraag over professionaliteit. Hier gaven meerdere ouders ook al aan hier de voorkeur aan te geven. *“Liefde en zorg is belangrijker dan ontwikkelingsstimulering. Er moet een liefdevolle en zorgzame omgeving zijn en de harde wereld komt vanzelf”* (V4). Drie moeders deelden deze mening. Een moeder gaf echter ook aan dat ze het ook wel heel fijn vindt als de ontwikkeling wordt meegenomen. Maar ze vulde aan dat dit eigenlijk ook wel vanzelf gaat bij kinderen, hier hoeft je niet constant bovenop te zitten.

Wat ouders de belangrijkste eigenschappen van een pedagogisch medewerker vinden, lijkt ook meer in de categorie liefde en zorg te vallen dan ontwikkelingsstimulering. Ouders noemen vooral zaken als oog hebben voor het kind en normen en waarden meegeven. Een veilige omgeving bieden staat bij veel ouders ook hoog in het vaandel. Over de manier waarop er met hun kind wordt omgegaan in de opvang zijn ouders eigenlijk allemaal tevreden.

Conclusie

In dit onderzoek is er getracht antwoord te geven op de onderzoeksvraag: Hechten ouders meer waarde aan een professionele of liefdevolle benadering van hun kind in de kinderopvang en is er hierin een verschil tussen vaders en moeders? Om deze vraag te kunnen beantwoorden is er een kwalitatief onderzoek uit gevoerd aan de hand van semi-gestructureerde interviews bij ouders met een kind in de kinderopvang van 0 tot 4 jaar.

Bij de vragen over ontwikkelingsstimulering geven de meeste ouders aan dat ze dit belangrijk vinden, echter lopen meningen uiteen over de mate waarin pedagogisch medewerkers dit moeten bieden. Een aantal ouders vindt dat ze vooral thuis de ontwikkeling van hun kind moeten stimuleren, ze zien dit als taak van de ouders. Twee ouders geven aan de ontwikkelingsstimulering helemaal niet belangrijk te vinden op de kinderopvang. De ene ouder vindt ontwikkelingsstimulering net iets belangrijker dan de ander. Het algemene beeld dat naar voren komt is dat de meeste ouders vinden dat het spelen en ‘kind zijn’ een groter deel van de tijd in de kinderopvang zou moeten bestrijken dan ontwikkelingsstimulering. Het ideale beeld dat ouders hebben is een balans tussen spelen en ontwikkelingsstimulering, waarbij vrij spelen net iets zwaarder weegt dan de ontwikkelingsstimulering. Hierin zijn geen duidelijke verschillen tussen vaders en moeders.

Als het gaat om liefde en zorg geven ouders aan het belangrijk te vinden dat pedagogisch medewerkers houden van kinderen, maar volgens het overgrote deel van de ouders is dit niet hetzelfde houden-van als hoe zijzelf van hun eigen kinderen houden. Knuffelen is iets dat ouders belangrijk vinden, hun kind liefde en affectie laten voelen. Een kus op de mond is voor een aantal ouders een grens op het gebied van het bieden van liefde door pedagogisch medewerkers. De meeste ouders kunnen daarentegen niet een duidelijke grens aan liefde en zorg noemen, dit is voor hen meer een

gevoelsmatige grens. Ouders gaan ervanuit dat pedagogisch medewerkers vanuit hun professionaliteit een gepaste afstand bewaren tussen henzelf en het kind.

Voortbordurend op professionaliteit geven de meeste ouders aan dat meer of minder liefde en zorg bieden en meer of minder de ontwikkeling stimuleren niet bepalend is voor de professionaliteit van een pedagogisch medewerker. Op de vraag wat ouders belangrijker vinden voor hun kind in de kinderopvang; liefde en zorg of ontwikkelingsstimulering antwoorden alle ouders liefde. Liefde is dus in hun ogen belangrijker maar niet professioneler. De basis moet liefde zijn volgens ouders, de ontwikkelingsstimulering volgt dan later wel. Als er geen liefde is, voelen kinderen zich waarschijnlijk niet op hun gemak en zullen ze ook niet open staan om iets te leren. Naast liefde op de eerste plaats geven meerdere ouders wel aan dat er ruimte moet blijven voor de stimulering van de ontwikkeling. Echter moet liefde en zorg het grootste deel bestrijken.

Een aantal moeders geeft aan dat ze het belangrijk vinden dat een pedagogisch medewerker echt oog heeft voor haar kind en oppikt wat de behoeftes van het kind op dat moment zijn. Ook het inspelen op interesses en kwaliteiten van het kind vinden moeders belangrijk. Daarnaast zijn het kind zich thuis laten voelen en een veilige omgeving bieden zaken die moeders noemen. Vaders vinden het belangrijk dat pedagogisch medewerkers hun kinderen normen en waarden meegeven en het samenspel en samenwerken bevorderen. Een vader noemt ook een veilige en fijne omgeving creëren als eigenschap van pedagogisch medewerkers. Een liefdevolle omgeving bieden en het kind echt kind laten zijn is belangrijk voor ouders.

Uit de analyse van de antwoorden op de interviews kan het volgende geconcludeerd worden. Ouders geven de voorkeur aan een liefdevolle benadering van hun kind in de kinderopvang. Het spelen en kind zijn is voor het meest belangrijk en ook dat hun kind zich prettig en fijn voelt op deze plek. Ontwikkelingsstimulering is voor het overgrote deel van de ouders ook van belang maar is bijzaak in de benadering van hun kind. Het kind moet liefdevol benaderd worden waarna de ontwikkeling ook gestimuleerd kan worden. De ontwikkeling moet spelenderwijs verlopen en vooral niet op een schoolse manier gestimuleerd worden volgens ouders. Aan de manier waarop er met hun kind wordt omgegaan in de kinderopvang wil eigenlijk geen van de ouders iets veranderen. Ze hebben allemaal het idee dat hun kind op zijn of haar plek zit in de opvang en dat de pedagogisch medewerkers op een juiste en fijne manier met hun kind omgaan. Verwachtingen van ouders over de kinderopvang in NL sluiten dus heel goed aan bij wat er in de praktijk gebeurt.

Er zijn geen noemenswaardige verschillen geconcludeerd tussen vaders en moeders in hun mening over de benadering van hun kind in de kinderopvang. Zowel vaders als moeders vinden liefde en zorg belangrijker dan ontwikkelingsstimulering. In een enkel geval noemde een moeder dat ze wel wilde dat er naast liefde en zorg aandacht was voor de ontwikkelingsstimulering van haar kind. Echter was er dan ook weer een vader die dit aangaf met een net andere formulering. Het ging dus om kleine individuele verschillen in de mening van ouders. Ook de opvattingen en wensen van vaders en moeders

over belangrijke eigenschappen van pedagogisch medewerkers, grenzen in liefde en zorg en het algemene beeld van de kinderopvang verschillen niet of nauwelijks van elkaar.

Discussie

Vergelijking met eerder onderzoek

De literatuur die gebruikt is voor dit onderzoek bespreekt op één artikel na onderzoeken die gedaan zijn in andere landen dan Nederland. In deze landen kan de situatie rondom kinderopvang en ontwikkelingsstimulering anders zijn dan hier in Nederland. Dit geldt ook voor de rol en taken van de pedagogisch medewerkers. De bevindingen van dit onderzoek komen overeen met eerder onderzoek van Rouse & Hadley (2018). In dat onderzoek gaven ouders aan dat ze liefde en zorg voor hun kinderen wilden als focus van de pedagogisch medewerkers in de opvang. Ook werd door deze ouders genoemd dat ze het prettig vonden als pedagogisch medewerkers liefdevol zijn, zorgzaam zijn en oog hebben voor het kind. Precies hetzelfde werd genoemd in sommige interviews die afgenomen zijn voor het huidige onderzoek. Een aantal ouders gaf aan dat de pedagogisch medewerkers echt oog voor hun kind moesten hebben en waar deze behoefte aan heeft op dat moment. Ook het zorgzame en liefdevolle aspect werd meermaals genoemd door de ouders.

Tevens bleek uit de onderzoeken van Rouse & Hadley (2018) en Harrist et al. (2007) dat ouders het geluk van hun kinderen het belangrijkste vinden. Zolang hun kind blij is op de kinderopvang, zijn zij als ouders dat ook. Het gaat niet persé om de professionele benadering of de ontwikkelingsstimulering voor deze ouders.

Daarnaast blijkt uit het onderzoek van Harrist en collega's (2007) dat ouders waarde hechten aan het stimuleren van de sociaalemotionele ontwikkeling door pedagogisch medewerkers. Ouders hopen op deze manier dat kinderen prettige en sterke relaties op kunnen bouwen met zowel pedagogisch medewerkers als andere kinderen. Dit zijn ook zaken die naar voren komen uit de interviews bij de ouders in het huidige onderzoek. Ouders geven aan voor de kinderopvang te kiezen omdat hun kinderen hierdoor in aanraking komen met andere kinderen en ook pedagogisch medewerkers. Het opbouwen van de sociale relaties hierbij vinden ze erg belangrijk. Het is aan de pedagogisch medewerkers om dit in goede banen te leiden en te stimuleren. In het onderzoek van Pierrehumbert et al. (2002) is letterlijk door een van de ouders die betrokken waren bij dat onderzoek gezegd dat de zorg en de affectie de basis zijn voor wat een pedagogisch medewerker hun kind moet bieden in de opvang. Dit werd ook door een aantal ouders in het huidige onderzoek genoemd. De basis is de zorg en de liefde en het prettig voelen van kinderen. De ontwikkeling en de stimulering hiervan volgt hier later uit.

Uit de onderzoeken van Kwon (2013) en Mesman & Groeneveld (2017) bleek dat ouders bewust dan wel onbewust vaak sekse-stereotype gedrag vertonen. Vaders besteden meer aandacht aan uitdagingen bij hun kinderen, vaak op fysiek gebied. Ook op het gebied van prestatie bieden ze hun kinderen uitdagingen (Majdandžić, de Vente & Bögels, 2015). Moeders hechten meer waarde aan

empathie, zorg en het echt oog hebben voor hun kinderen. Aan de hand hiervan werd verwacht dat ouders binnen de kinderopvang ook verschillende zaken belangrijk zouden vinden vanuit een pedagogisch medewerker. Uit het huidige onderzoek is echter gebleken dat zowel vaders als moeders de meeste waarde hechten aan een pedagogisch medewerker die oog heeft voor hun kind, empathie toont en zorg biedt. Er was niet zoals aangegeven in het onderzoek van Kwon (2013) en Majdandžić et al. (2015) een verschil in voorkeur van ouders. Geen enkele vaders was gericht op prestatie, zoals wel verwacht kon worden aan de hand van deze onderzoeken. Kwon (2013) noemde in zijn onderzoek dat de opvoedingsstijlen van ouders wel steeds meer naar elkaar toe groeiden. Dit zou een mogelijke verklaring kunnen zijn voor de lijn die te zien is in de voorkeur van beide ouders voor hun kind in de kinderopvang.

Sterke en zwakke punten van het onderzoek

Een sterk punt van dit onderzoek is dat er naar verschillen tussen vaders en moeders betreffende hun mening over de benadering van hun kind in de kinderopvang niet of nauwelijks onderzoek is gedaan. Dit onderzoek zou dus mogelijk een bijdrage kunnen leveren aan de literatuur hierover. Ook is de interviewleidraad die gebruikt is opgesteld aan de hand van wetenschappelijke literatuur, waardoor de vragen ook daadwerkelijk op wetenschappelijk onderzoek zijn gebaseerd. Tevens is een sterk punt dat bij het analyseren gebruik is gemaakt van de CCM. Tijdens de analyse zijn interviews steeds met elkaar vergeleken. Bij het toevoegen van een nieuwe code is er steeds gekeken naar de eerder gecodeerde interviews. Zo werd er gekeken of er hier tekstfragmenten waren waar deze nieuwe code ook nog bij paste. We weten nu ook hoe ouders denken over de benadering van hun kind in de kinderopvang. Er is zover bekend geen eerder onderzoek gedaan naar de mening van vaders over de benadering van hun kind in de kinderopvang. In dit onderzoek is ook de mening van vaders meegenomen dus hun mening is nu ook bekend.

Er zijn een aantal zwakke punten te noemen met betrekking tot dit onderzoek. Allereerst is de steekproef erg klein. Er zijn veertien ouders geïnterviewd en voor dit huidige onderzoek zijn tien interviews geanalyseerd, vijf vaders en vijf moeders. Het is daarom niet mogelijk om te generaliseren voor alle vaders en moeders met kinderen in de kinderopvang. Ten tweede zijn de interviews door vijf verschillende studenten afgenomen en hoogstwaarschijnlijk per student net op een andere manier. Er was een vooropgestelde interviewleidraad maar gedurende een interview wordt er door de ene student meer of minder doorgevraagd dan door de ander. Hierdoor bevatten sommige interviews wellicht meer informatie dan de andere. Verder is er geen duidelijke mate van betrouwbaarheid van dit onderzoek aan te tonen omdat het een kwalitatief onderzoek betreft. Om zo betrouwbaar mogelijk te werken zijn er tijdens het coderen bijvoorbeeld codes vergeleken met andere studenten. Echter kon de betrouwbaarheid niet goed aangetoond worden. Een ander punt is dat als er gedifferentieerder gekeken was naar ontwikkeling, waren er misschien grotere verschillen naar voren gekomen tussen vaders en moeders. In dit onderzoek beperkte zich alleen tot de cognitieve ontwikkelingsstimulering echter zijn

er veel meer ontwikkelingsdomeinen. Veel ouders noemden bijvoorbeeld de sociale ontwikkeling als een belangrijk domein en sommige ouders ook de taalontwikkeling. Als ontwikkeling wat breder was opgepakt in dit onderzoek, waren er mogelijk meer verschillen tussen vaders en moeders te zien en zou er een andere conclusie getrokken kunnen zijn.

Suggesties vervolgonderzoek

Aan de hand van dit onderzoek is er voor de groep onderzochte ouders duidelijk geworden dat hun voorkeur uit gaat naar een pedagogisch medewerker die liefde en zorg geeft. Voor vervolgonderzoek zou de mening van een grotere groep ouders over de benadering van hun kind in de kinderopvang bekeken kunnen worden zodat een eventuele aanpassing in de praktijk mogelijk ook meer gegrond is. Ook wordt op deze manier de betrouwbaarheid vergroot. De ouders in dit onderzoek geven aan tevreden te zijn over hoe de pedagogisch medewerkers omgaan met hun kinderen echter is dit onderzoek niet te generaliseren en het zou dus mogelijk interessant zijn om dit bij een grotere groep ouders te onderzoeken. In mogelijk vervolgonderzoek over dit onderwerp zou er aan de ouders gevraagd kunnen worden hoe hun partner in bepaalde zaken staat. Op deze manier zouden er mogelijk meer nuances en kleinere verschillen tussen de meningen van ouders naar voren kunnen komen waardoor er een beter beeld van de verschillende meningen zou kunnen ontstaan.

Omdat de gebruikte literatuur bij dit onderzoek voornamelijk afkomstig is uit studies in het buitenland is het lastig om de uitkomsten van dit onderzoek hiermee te vergelijken. Het was beter geweest als de resultaten uit het huidige onderzoek vergeleken konden worden met Nederlandse literatuur over kinderopvang, ontwikkelingsstimulering en liefde en zorg. Het is heel waarschijnlijk dat de kinderopvang en bijvoorbeeld taken van pedagogisch medewerkers in het buitenland anders geregeld zijn dan hier in Nederland. Een Nederlands onderzoek vergelijken met buitenlandse data is in dat geval wat lastig. Voor vervolgonderzoek zou er gericht gewerkt kunnen worden met uitsluitend Nederlandse literatuur, als deze voor handen is op dit gebied. Op deze manier kan er een betere vergelijking gemaakt worden omdat het in dat geval gaat om een vergelijkbare situatie.

Als laatste punt zou er gekeken kunnen worden naar de kenmerken van de respondenten in dit onderzoek. De respondenten zijn vooral geworven via eigen netwerken, wat kan betekenen dat zij allemaal uit bepaalde bevolkingsgroepen komen die erg op elkaar lijken, in dit onderzoek voornamelijk 'witte' hogeropgeleide ouders. Hierin zullen daarom ook de opvoedingsstijlen en verwachtingen van ouders redelijk 'mainstream' zijn. In vervolgonderzoek zou daarom gekeken kunnen worden hoe dit zit voor bijvoorbeeld ouders met een migratieachtergrond. Verschilt hun mening van die van 'witte' hogeropgeleide ouders die voornamelijk bij dit onderzoek betrokken waren? Er zou gekeken kunnen worden of er binnen een meer diverse groep ouders meer verschillen zijn in opvattingen die ouders hebben.

Literatuurlijst

- Boeije, H. R. (2002). A Purposeful Approach to the Constant Comparative Method in the Analysis of Qualitative Interviews. *Quality and Quantity*, 36(4), 391-409.
<http://dx.doi.org/10.1023/A:1020909529486>
- Bradbury, A. (2012). 'I Feel Absolutely Incompetent': Professionalism, Policy and Early Childhood Teachers. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 13(3), 175–186.
<https://doi.org/10.2304/ciec.2012.13.3.175>
- Child Care Aware of America. (2016). *Parents and the High Costs of Child Care* (L. M. Fraga, Red.; Nr. 10). Geraadpleegd op 16 april 2022, van https://www.childcareaware.org/wp-content/uploads/2016/12/CCA_High_Cost_Report.pdf
- Cho, J. Y. & Lee, E. (2014). Reducing Confusion about Grounded Theory and Qualitative Content Analysis: Similarities and Differences. *The Qualitative Report*, 19(32), 1-20.
<https://doi.org/10.46743/2160-3715/2014.1028>
- Cohen, B., Moss, P., Petrie, P., & Wallace, J. (2018). 'A New Deal for Children?' – what happened next: a cross-national study of transferring early childhood services into education. *Early Years*, 41(2–3), 110–127. <https://doi.org/10.1080/09575146.2018.1504753>
- Committee For Economic Development. (2012). *UNFINISHED BUSINESS: Continued Investment in Child Care and Early Education is Critical to Business and America's Future*. Geraadpleegd op 21 april 2022, via <https://www.ncsl.org/documents/cyf/CEDUnfinishedBusinessReportpdf.pdf>
- Elo, S., Kääriäinen, M., Kanste, O., Pölkki, T., Utrianen, K., & Kyndgäs, H. (2014). Qualitative Content Analysis. *SAGE Open*, 4(1). Doi: 10.1177/2158244014522633
- Flick, U. (2019). *An Introduction to Qualitative Research* (6de editie). SAGE Publications.
- Harrist, A., Thompson, S., & Norris, D. (2007). Defining quality childcare: Multiple stakeholder perspectives. *Early Education and Development*, 18(2), 305–336

- Hunkin, E. (2017). Whose quality? The (mis)uses of quality reform in early childhood and education policy. *Journal of Education Policy*, 33(4), 443–456.
<https://doi.org/10.1080/02680939.2017.1352032>
- Hill, Z., Bali, D., Gebhart, T., & Halle, T. (2021). *Parents' Reasons for Searching for Early Care and Education and Results of Search: An Analysis Using the Access Framework*. (No.39). United States. Administration for Children and Families. Office of Planning, Research and Evaluation. Geraadpleegd op 16 april 2022, van <https://files-eric-ed-gov.proxy-ub.rug.nl/fulltext/ED613557.pdf>
- Kwon, K. A., Han, S., Jeon, H. J., & Bingham, G. E. (2013). Mothers' and fathers' parenting challenges, strategies, and resources in toddlerhood. *Early Child Development and Care*, 183(3–4), 415–429. <https://doi.org/10.1080/03004430.2012.711591>
- Majdandžić, M., De Vente, W., & Bögels, S. M. (2015). Challenging Parenting Behavior from Infancy to Toddlerhood: Etiology, Measurement, and Differences between Fathers and Mothers. *Infancy*, 21(4), 423–452. <https://doi.org/10.1111/infa.12125>
- Mesman, J., & Groeneveld, M. G. (2017). Gendered Parenting in Early Childhood: Subtle But Unmistakable if You Know Where to Look. *Child Development Perspectives*, 12(1), 22–27.
<https://doi.org/10.1111/cdep.12250>
- Nederlands Jeugdinstituut. (2021, 6 augustus). *Cijfers over kinderopvang*. Geraadpleegd op 15 maart 2022, van <https://www.nji.nl/cijfers/kinderopvang>
- O'Connor, A., Nolan, A., Bergmeier, H., Hooley, M., Olsson, C., Cann, W., Williams-Smith, J., & Skouteris, H. (2016). Early childhood education and care educators supporting parent-child relationships: a systematic literature review. *Early Years*, 37(4), 400–422.
<https://doi.org/10.1080/09575146.2016.1233169>
- Osgood, J. (2004). Time to Get Down to Business? *Journal of Early Childhood Research*, 2(1), 5–24.
<https://doi.org/10.1177/1476718x0421001>

- Page, J. (2017). Reframing infant-toddler pedagogy through a lens of professional love: Exploring narratives of professional practice in early childhood settings in England. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 18(4), 387–399. <https://doi.org/10.1177/1463949117742780>
- Page, J. (2018). Characterising the principles of Professional Love in early childhood care and education. *International Journal of Early Years Education*, 26(2), 125–141. <https://doi.org/10.1080/09669760.2018.1459508>
- Pierrehumbert, B., Ramstein, T., Karmaniola, A., Miljkovitch, R., & Halfon, O. (2002). Quality of childcare in the pre-school years: A comparison of the influence of home care and daycare characteristics on child outcome. *International Journal of Behavioral Development*, 26(5), 385–396. <https://doi.org/10.1080/01650250143000265>
- Riksen-Walraven, M. (2000). *Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang*. Amsterdam: Vossiuspers AUP.
- Rouse, E., & Hadley, F. (2018). Where did love and care get lost? Educators and parents' perceptions of early childhood practice. *International Journal of Early Years Education*, 26(2), 159–172. <https://doi.org/10.1080/09669760.2018.1461613>
- Vandenbroucke, L., Spilt, J., Verschueren, K., Piccinin, C., & Baeyens, D. (2017). The Classroom as a Developmental Context for Cognitive Development: A Meta-Analysis on the Importance of Teacher–Student Interactions for Children's Executive Functions. *Review of Educational Research*, 88(1), 125–164. <https://doi.org/10.3102/0034654317743200>

Bijlagen

Bijlage 1: Interviewleidraad ouders

Introductie

Tijdens dit interview komen vijf onderwerpen aan bod, u ziet ze hier op het kaartje staan. Alle vragen gaan over uw kind of kinderen die op dit moment gebruik maken van de opvang. We willen graag weten hoe u over bepaalde dingen denkt, dat betekent dus dat er ook geen goede of foute antwoorden zijn. Soms zal ik u vragen om een voorbeeld te geven van iets dat u zelf hebt meegemaakt. Als bepaalde vragen niet duidelijk zijn dan kunt u dat gewoon aangeven.

Alles duidelijk? Dan zet ik de opname aan.

Algemene vragen

1. Hoe oud is uw kind op dit moment? (of: hoe oud zijn uw kinderen?)

2. Hoe lang gaat uw kind al naar de kinderopvang (vanaf wanneer)? Hoeveel dagen of uren per week (gemiddeld)?

3. Is de opvang waar uw kind(eren) op zitten een particuliere organisatie of een (grote) instelling met meerdere locaties?
 - Waarom heeft u specifiek gekozen voor (antwoord)
 - Wat zijn voor u de voor- en nadelen om de één boven de ander te kiezen?

4. Heeft u een bepaalde kinderopvang boven een andere kinderopvang gekozen omdat deze bijvoorbeeld bepaalde speerpunten of doelen had die u aanspraken?

5. Hoe is het gevoelsmatig voor u, dat uw kind naar de kinderopvang gaat?

6. Wat zijn volgens u de belangrijkste vaardigheden die een pedagogisch medewerker zou moeten hebben?

Ontwikkelingsstimulering

De volgende vragen gaan over het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen. Daarmee bedoelen we dat kinderen door de pedagogisch medewerker worden uitgedaagd om nieuwe dingen te leren en te ontdekken. Ontwikkelingsstimulering wordt vaak gezien als voorbereiding op de basisschool, door kinderen te leren te tellen, of kleuren te benoemen tijdens het spelen.

7. Herkent u dit: zijn de pedagogisch medewerkers op de groep van uw kind bezig met het stimuleren van de ontwikkeling, denkt u?
 - Waar ziet u dat in?
 - Denkt u dat ze hierbij goed aansluiten bij de leeftijd van uw kind of bij wat er op de basisschool als basisniveau wordt verwacht?

8. Hoe moet ontwikkelingsstimulering volgens u in verhouding staan tot ruimte/tijd om te spelen?

9. Hoe belangrijk vindt u het dat de pedagogisch medewerkers de ontwikkeling van uw kind stimuleren?

10. Bent u van mening dat de kinderopvang gunstig kan zijn voor bepaalde aspecten van de ontwikkeling van het kind?

- Zo ja, welke aspecten?
- Merkt u verschil tussen kinderen die niet of minder naar de opvang gaan en kinderen die wel gaan?

11. Ziet u verschillen tussen de pedagogisch medewerkers op de groep van uw kind op het gebied van ontwikkelingsstimulering?

- Zo ja, wat vindt u hiervan?

12. Zijn er (ontwikkelings-)gebieden of aspecten die u zelf het belangrijkste of juist minder belangrijk vindt voor uw kind? Welke en waarom?

Liefde en zorg

De volgende vragen gaan over de plek van liefde en zorg in de kinderopvang.

13. Vindt u het belangrijk dat pedagogisch medewerkers houden van kinderen? En dus ook van uw kind?

- Zo ja: doen ze dat ook, denkt u? Waaraan ziet u dat?
- Zo nee: goh dit verbaast me, zou je hier wat meer over kunnen vertellen? Of: door naar de volgende vraag.

14. Vindt u het belangrijk dat uw kind net zo geliefd wordt als u dat zelf doet, of vindt u dat er een bepaalde afstand moet blijven tussen uw kind en de PM?

- Is er voor u een grens, zo ja waar ligt deze?

15. Ziet u op het gebied van het bieden van liefde en zorg verschillen tussen de pedagogisch medewerkers op de groep van uw kind?

- Hoe uit dit verschil zich?
- Wat vindt u ervan dat er verschillen zijn?
- Denkt u dat deze verschillen onderling gevolgen hebben voor de kinderen?

16. Ik leg u een stelling voor: *“Een pedagogisch medewerker die sterker is in het tonen van liefde en zorg dan in ontwikkelingsstimulering, is minder professioneel dan een pedagogisch medewerker die juist goed is in ontwikkelingsstimulering maar die minder goed is in het tonen van liefde.”*

- Wat vindt u van deze stelling?

17. Als u kijkt naar de vragen over ontwikkelingsstimulering en de vragen over zorg en liefde, zou u dan kunnen zeggen wat u het belangrijkste vindt voor uw kind binnen de opvang?

- Wat vindt u de belangrijkste taak van de pedagogisch medewerkers?

Bijvoorbeeld (als ouders niet begrijpen wat er wordt bedoeld): dat het kind geliefd wordt, dat het zich veilig voelt, dat het het idee heeft dat het altijd bij iemand terecht kan etc.

Sekse van de pedagogisch medewerker

Het volgende onderwerp gaat over de sekse van de PM, dus of het een man of een vrouw is.

18. In de kinderopvang werken voornamelijk vrouwen. Hoe is dat op de opvang waar uw kind naar toe gaat?

19. Maakt het u uit of er een man of een vrouw zorgt voor uw kind?

- Eventueel: heeft u daar ervaring mee?

20. Eerder vroeg ik u of er een grens was aan de liefde en zorg die een PM aan uw kind mag geven. Is die grens nog verschillend voor een mannelijke of een vrouwelijke PM?

- Waarom is dat wel/niet zo voor u?

21. Bent u van mening dat er een verschil is in de professionaliteit van vrouwen of mannen die in de kinderopvang werken? Waar denkt u dat dat verschil in zit?

- En als het gaat om ontwikkelingsstimulering of het geven van liefde?
- Er wordt wel eens gezegd dat vrouwen emotioneler zijn en dat mannen zakelijker zijn: dat zou ook kunnen betekenen dat de één professioneler is dan de ander, hoe denkt u daarover?

Afstemming met de ouders / beleid van de organisatie

We komen alweer bij het laatste onderwerp: afstemming met de ouders. Wat we daarmee bedoelen is vooral het contact tussen ouder en PM over wat zij beiden belangrijk vinden voor het kind – en hoe er wordt omgegaan met het kind.

22. Wanneer u uw kind weer ophaalt aan het eind van de dag, wat wilt u dan vooral weten over wat er die dag is gebeurd?

- Hoe gaat dat meestal? Vertelt de PM daar uit zichzelf over of moet u daar om vragen?

23. Heeft u het gevoel dat de PM ook echt naar u luistert, als u iets wilt delen of vragen?

Merkt u dat er ook daadwerkelijk wat mee gedaan wordt?

24. Hoe zou u de band beschrijven die u heeft met de PM op de groep van uw kind?

- *Bijvoorbeeld: voelt dat als een deels persoonlijke band omdat de PM ook zorgt voor het kind van de ouder? Of is het vooral een zakelijke relatie?*

25. Sommige ouders zeggen wel eens “Het maakt me niet uit wat er allemaal gedaan wordt op de opvang, zolang mijn kind maar gelukkig is”? Wat vindt u daarvan?

26. Bent u het wel eens oneens geweest met bepaalde regels of activiteiten op de kinderopvang?

- Was er ruimte om dit aan te kaarten? Hoe reageerden de PM hier op?
- Bijvoorbeeld over: voeding, veel buiten spelen, stimuleren van de taalontwikkeling, samenspelen met andere kinderen

27. Hoe handelt de organisatie op het gebied van incidenten? Wordt dit gemeld aan ouders en wordt hierover het gesprek aangegaan?

28. Voor we echt gaan afsluiten heb ik nog een laatste vraag aan u: als u iets zou willen veranderen aan de manier waarop er met uw kind wordt omgegaan op de opvang, wat zou dat dan zijn?

Afronding

We zijn hiermee aan het eind gekomen van het interview. Zijn er nog dingen die u wilt toevoegen, zijn we nog iets belangrijks vergeten?

Nog even voor alle duidelijkheid:

- Alle interviews worden anoniem verwerkt, we koppelen ook geen resultaten terug aan de kinderopvangorganisatie waar uw kind naar toe gaat.
- We gebruiken de interviews alleen voor onze scriptie, verder zullen ze niet worden gebruikt.

Heel erg hartelijk bedankt voor uw medewerking! Dan zet ik nu de opname uit.

Bijlage 2: Codeboom

Hoofdcode: Algemeen

Algemeen_leeftijd_kind

Algemeen_duur_opvang

Algemeen_omvang_instelling

Algemeen_omvang_instelling_voordelen

Algemeen_omvang_instelling_nadelen

Algemeen_visie_opvang

Algemeen_gevoel

Algemeen_vaardigheden_PM

Algemeen_verandering_omgang

Algemeen_voordelen opvang

Hoofdcode: Ontwikkelingsstimulering

OS_ervaring_ouders
OS_verhouding
OS_belang
OS_opvang_gunstig
OS_verschil_PM

Hoofdcode: Liefde en Zorg

L&Z_houden_van
L&Z_grens
L&Z_verschil_PM
L&Z_professionaliteit
L&Z_OS_belangrijk

Hoofdcode: Geslacht PM

Geslacht_PM_verdeling
Geslacht_PM_voorkeur_ouders
Geslacht_PM_grens_L&Z
Geslacht_PM_professionaliteit

Hoofdcode: Afstemming ouders

Afstemming_overdracht
~~Afstemming_gehoord~~
Afstemming_band_PM
Afstemming_hoeveelheid
~~Afstemming_regels_activiteiten~~
~~Afstemming_incidenten~~
Afstemming_tevreden